

FOUNDATION OF EDUCATION

Semester-I

Time Allowed : 3 Hours]

[Maximum Marks : 76

Note : The candidates are required to attempt **two** questions each from Section A and B carrying 15 marks each and the entire Section C consisting of 15 short answer type questions carrying 2 marks each.

Section - A

1. What is Education ? Explain the concept and scope of Education. 10
2. What are the aims of Education ? Discuss its need and importance. 10
3. Enlist the main types of aim of Education. Explain Individual aims and Vocational aim. 10
4. Explain Democratic Versus Totalitarian aims. 10

Section - B

5. Explain in detail 'Home' as an agency of Education. 10
6. What do you understand by Education for National Integration ? What are the main obstacles in the way of National Integration ? 10
7. Explain Education for International Understanding. 10
8. What is the role of Community as an agency of Education. 10

Section - C

9. (i) Define the meaning of Education. 10
- (ii) Enlist functions of Education ?
- (iii) What are the aims of Education ?
- (iv) Explain the determinants of aims of Education.
- (v) Describe Democratic aims of Education.
- (vi) What is Social aims of Education ?
- (vii) Explain 'Community' as an agency of Education.
- (viii) 'School' as an agency of Education.
- (ix) What is the importance of National Integration ?
- (x) Meaning of International Understanding.

- (xi) Contribution of Education for the development of International Understanding.
- (xii) Role of Education for National Integration.
- (xiii) Brief Coordination of Individual and Social Aims.
- (xiv) What is the nature of Education ?
- (xv) Role of 'Home' for the development of Education. 15×2=30

Punjabi Version

ਨੋਟ : ਭਾਗ ਓ ਅਤੇ ਅ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 10 ਅੰਕ ਦਾ ਹੈ। ਭਾਗ ਏ ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 15 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 2-2 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਹਨ।

ਭਾਗ - ਓ

1. ਸਿੱਖਿਆ ਕੀ ਹੈ ? ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ ? ਇਸਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ।
3. ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਵਿਵਸਾਇਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਲਿਖੋ।
4. ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਬਨਾਮ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - ਅ

5. 'ਘਰ' ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
6. 'ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ? ਉਸ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
7. ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਬਾਰੇ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
8. 'ਸਮੁਦਾਇ' ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।

ਭਾਗ - ਏ

9.
  - (i) ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕਰੋ।
  - (ii) ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕਰੋ।
  - (iii) ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
  - (iv) ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਕਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
  - (v) ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਚਾਨਣਾ ਪਾਓ।
  - (vi) ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
  - (vii) 'ਸਮੁਦਾਇ' ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ।
  - (viii) 'ਸਕੂਲ' ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ।
  - (ix) ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
  - (x) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਦੇ ਅਰਥ ਦੱਸੋ।
  - (xi) ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ।
  - (xii) ਕੌਮੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਰੋਲ ਬਾਰੇ ਵਰਣਨ ਕਰੋ।
  - (xiii) ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਤਾਲਮੇਲ ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
  - (xiv) ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ 'ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ' ਬਾਰੇ ਲਿਖੋ।
  - (xv) ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਘਰ ਦਾ ਰੋਲ।